

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietară: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. In Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

ARAD. ANUL 54. No. 107.

1939. május 13., szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

UJ ÚT KEZDETÉN

Arad magyar lakossága, annál a jognál fogva, melyet a Nemzeti Ujjászületés Frontjának magyar tagozatába történt tömeges belépésével szerzett magának, ma indítja el azt a közös munkát, amely népi szervezetének önálló megalkotását kívánja létrehozni. A Romániai Magyar Népközösség, mint az ország magyar népi származású polgárainak önálló kulturális, szociális és gazdasági népi szervezete, egyedül nyert törvényes felhatalmazást arra, hogy az állam keretei között a magyar népi erőket egy kulturális, mint gazdasági és szociális téren megszervezze, egységbe foglalja a nyelv és a kultúra azonosságának mély gyökérszálaival alapján és ezt az egységes magyar népi szervezetet olyképpen virágoztassa fel, hogy a lehető legteljesebb módon képviselhesse az ittlő magyar népi tömegek kulturális, gazdasági és szociális értékeit az ország ujjászületett közéletének fórumain. A Magyar Népközösség tehát minden más, csak nem az a politikai szervezet, amely kizárólag csak politikai érvényesülésre törekedett eddig az ország közéletében. A szokványos politika céljaira a Nemzeti Ujjászületés Frontjának külön szervezete épült ki és ennek keretei között a magyar Tagozat kizárólagosan a romániai magyarság, tömegeinek politikai jogait kívánja intézményesen biztosítani. Viszont a Magyar Népközösség, — éppen úgy, mint a német, a bolgár, vagy a rutén népközösségi szervezetek, — a politikai szokványos motívumok kikapcsolása mellett azért létesít az ország magyarság-lakta vidékeinek minden egyes helységében tagozati szervezeteket, hogy az eddigi szokványos politikai célkitűzésektől eltérőleg a népi értékek külön érvényesülésének reálpolitikáját hirdesse programjában és ebben a munkában mindenki a legjobb tehetsége szerint veheti ki részét, nemre és felekezeti hovatartozás nélkül, aki elmúlt huszonegy éves és teljes szívvel-lelélekkel, becsülettel öntudattal magyarnak vallja magát.

Az aradi magyar lakosság már nem indul töreféllel uton, amidőn ma délben összegyűl az Iparos Otthon emeleti helyiségében, hogy megalakítsa, vezetői hívó szavát követve, a Magyar Népközösség aradi tagozatát. Az ország magyarság-lakta helységei közül már számos városban és nagyközségben összeültek a magyarság szerény közéletének aktív vezetői, hogy hármastagozású munkaprogramjuk teendőit összeállítsák, a leghivatottabbaknak bizonyult gyakorlati vezetőiket élre állítsák, mindegyiket a maga helyére a szakosztály élén: a gazdasági szakembert a gazdasági szakosztály, a kulturális téren ismert egyéniségeket a kulturális szakosztály élére és vigyáztak arra is, hogy a szociális szakosztály munkaterületére is csak olyan hivatott magyar vezető-egyénségek kerüljenek, akik valóban szakemberei azoknak a jelenségeknek, amelyek az ittlő magyar népközösség szociális közéletét jelentik. Most, amidőn mindenki átérzi, hogy az ország egész közéletét új ütemű ritmusok hangolják át a kollektív munka eredményeinek érdekében és tudatában vagyunk annak is, hogy az ittlő magyar népi erői számára is egészen új érvényesülési és fejlődési utakat kell keresnünk és törnünk a létproblémák érdekében, talán mindennél fontosabb a kezdet kezdetén, hogy mindenkit, aki becsülettel áldozatkészséggel részt vállal a közös magyar népi munkából, arra a helyre állítsuk, amelyre képességei feljogosítják és felkészültsége hivatottá teszi. Nem vagyunk annyira szegények, hogy ne rendelkezni avatott, sőt egyenesen kiváló szakemberekkel; de annyira gazdagok sem vagyunk, hogy bárki munka-akarata ról lemondhatnánk, aki segítőt kezét jelentkezésre emeli. Mindenkire hárulnak feladatok, amelyek a maga egyéni, személyes létérdekein túlmutató módon egyetemes népi érdekek, tehát valamennyiünk egyetemes segítségére várnak. Ennek tudatos felismerése arról kell meggyőzőn mindenkit, hogy az összefogás szükségessége nem elcsépett pusztá-

jelszó ma már számunkra, hanem létérdek és népi életünk töretlen folytatásának egyedüli gyakorlata, praktikus módja és törvénnyel biztosított lehetősége. Ezért szükséges tehát, hogy mindenki legalább csak egy akkora részt vállaljon a közös munkából, amekkorának vállalására eddigi munkájának eredményei feljogosítják: és vállalja elszánt céltudatossággal akkor is, ha eddig még nem vett részt a népi közélet eseményeiben, hiszen a kisebbségi közélet frontja olyan mindennap ujjászületendő csatarend, amelyben minden egyes bajtárs ott viseli a saját felkészültségének, hivatottságának, tehetségének marsallbotját.

Ezekkel a gondolatfoszlányokkal tüzzük ki hát újra az aradi magyar népi közösség kulturális, gazdasági és szociális megszervezési hadjáratának zászlaját arra a helyiségre, hol ma délben, annyi idő múltán, újra a népi öntudat és az élniakarás aradi magyar munkaprogramja gyülekezett hí-

detett. Lehet, hogy nagy tömegek számára nem kedvező a déli munkaóra hétvégi időpontja s így sok magántisztviselő, munkás, szabadfoglalkozású nő és férfi távolmaradásra kényszerül. Am módját kell találnunk annak, hogy a köznapi kötelességek kereteiből ki tudjunk emelkedni már itt, a kezdet kezdetén is, hiszen minden közös cél és érdek külön áldozat-többletet kíván meg mindenkitől, hogy eredmény születhessen. Nem hisszük, hogy a gyakorlatban ne lehetne megtalálni azt a módot, amely mindenki számára, aki csak részt kíván venni az alakuló közgyűlésen, ne tenné lehetővé, hogy egy órát áldozhasson a Magyar Népközösség zászlóbontásának. Az aradi magyar népi közösség közéletének új elindulása legyen teljesen egygye-forrott a vélemények, célkitűzések és a vezetők személyiségeinek kiválasztásában, hogy azontul fegyelmezett összhangban, egygye-forrott akarattal minden rendelkezésünkre álló tehetség, tudás csakis egyetlen egy cél, egyetlen egy eszmét szolgálhasson: az ittlő magyarság népi értékeinek megőrdemelt, megillető teljes érvényesülését. (J.)

Chamberlain bejelentette az alsóházban:

Háboru esetén Anglia és Törökország szorosán együttműködnek

Az arányilag csendes nemzetközi politika jelentős eseménye London és Isztambul megegyezése, amely átvonulást biztosít a Dardanellákon az angol hadihajóknak

London. Halifax lord angol külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta Corbin francia és Kasczovszky lengyel nagyköveteket, akikkel előre közölte az alsóházban Chamberlain miniszterelnök által az angol-török egyezményről elmondandó nyilatkozatát. A nyilatkozatot úgy a francia, mint a lengyel nagykövet meglelégedéssel vette tudomásul. Az egyezménynek az a körülmény kölcsön-

nöz nagy jelentőséget, hogy a kölcsönösség már az egyezmény aláírása előtt életbe lép. A Reuter távirati ügynökség jelentése szerint Törökország tárgyalásokat folytat a szovjet kormányval és más balkáni államok kormányával is. Angol politikai körök, amint azt a Reuter jelenti, úgy vélik, hogy a Dardanellák kulcsa az egyezmény értelmében Anglia kezében van.

Teljes megegyezés London és Isztambul között

Chamberlain miniszterelnök az alsóház délutáni ülésén bejelentette:

Anglia és Törökország megegyezett abban, hogy a két állam végleges, hosszú lejáratu, kölcsönös jellegű egyezményt köt nemzeti biztonsága érdekében. Amíg ez az egyezmény létre nem jön, az angol és a török kormány az olyan támadási cselekmények esetén, amelyek háborúhoz vezetnek a Földközi-tenger területén készek lesznek hatályos módon együttműködni s egymásnak minden hatalmukban álló segítséget nyújtani. Ez a nyilatkozat ép úgy, mint a javasolt egyezmény nem irányul más ország ellen és az a célja, hogy biztosítsa a mai Törökország számára a kölcsönös segélynyújtást, ha annak szüksége felmerül.

A két kormány felismeri, hogy bizonyos ügyek, beleértve azoknak a különböző feltételeknek szabatos meghatározását, amelyek a kölcsönös kötelezettségeket hatályba léptetnék, még alapos vizsgálatra szorulnak, még mielőtt a végleges egyezmény létrejöhet. Ez a vizsgálat még most folyik. A két kormány felismeri, hogy szükség van a biztonság biztosítására a Balkánon (általános helvesség) és ezért tovább-

tanácskoznak egymással, hogy ezt a célt a lehető leggyorsabban megvalósítsák.

Henderson kérdésére, hogy ez a nyilatkozat fedie-e a montreuxi egyezmény vonatkozó szakaszát, amely csapatoknak a Fekete tengerre való szállításáról szól, Chamberlain miniszterelnök azt felelte, hogy ez a nyilatkozat nem érint ilyen határozott terveket.

Daladier beszédének sajtóvisszhangja

Páris. (Rador.) A Matin Daladier beszédével kapcsolatban azt írja, hogy a veszély nélküli erőszakos operációk korszaka végleg lejárt. Az Epoque szerint Daladier nyilatkozta azt célozza, hogy figyelmeztessen mindenkit, miszerint

Franciaország el van határozva, hogy a jövőben nem fog engedékenységet tanúsítani.

Először fordult elő, hogy a francia miniszterelnök az orosz problémát is megemlítette és hangsúlyozta, hogy

Szovjetország és a demokráciák közötti együttműködés feltétlenül szükséges.

Varsó. (Rador.) Daladier és Chamberlain beszédével kapcsolatosan a Dobri Wiezor azt írja, hogy ezek a beszédek határozott, vég-

ges és félre nem érhető figyelmeztetést jelentenek minden erőszakos kísérletezéssel szemben. Németország. — írja a lap, — ezentúl a legkisebb illuziót sem táplálhatja.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A német lapok Daladier és Chamberlain beszédével foglalkozva azt írják, hogy a két kormányfőnek a békes célok hangoztatásával sem sikerült elérteni a németellenes

Megnyugtató ígéretek kapott a Szentatya Rómából és Berlinből

London. A jelek arra mutatnak, hogy a Vatikán elejtette az öthatalmi értekezlet egybehívását célzó tervét. A Times szerint angol politikai körökben úgy tudják, hogy a pápa egyelőre nem akarja folytatni békeközvetítő tevékenységét a német—lengyel és az olasz—francia viszály kiegyenlítésére. A lap arra kö-

Orosz lapvélemény a nemzetközi helyzetről

Moszkva. (Rador.) A Tass iroda jelenti: Az Izvestija című lap a nemzetközi helyzet alakulásával foglalkozva ezeket írja:

Csehszlovákia és Albánia elfoglalása, valamint az angol—német és a német—lengyel egyezményeknek német részről történt felmondása és az olasz—német katonai szövetség megkötése képezik az utóbbi idők eseményeit, amelyek alapján megváltoztatták az európai helyzetet. Ezen események bekövetkezése folytán határozták el a demokráta államok, hogy a legnagyobb erőfeszítés árán békefrontot létesítsenek a támadókkal szemben. Tárgyalások folynak Franciaország és Anglia, valamint Szovjetország között egy ilyen arcvonal létesítéséről. A tárgyalásokról Oroszország magatartását illetően a valóságnak meg nem felelő hírek kerültek forgalomba, amelyek arról szólnak, hogy Szovjetország közvetlen katonai szövetséget kíván Angliával és Franciaországgal, sőt olyan hírek is elterjedtek, hogy nyomban megkezdik az ellenségeskedést a támadókkal szemben. Ezeknek a híreknek semmiféle alapiuk nincsen. Szovjetországnak az a véleménye, hogyha Anglia és Franciaország tényleg gátat akar építeni az európai támadók ellen, akkor egységes és kölcsönös segélynyújtási arcvonalra van szükség Anglia, Franciaország és Szovjetország között, hogy ez a három szövetséges állam a viszonyosság alapján együttesen bizo-

beherítésre vonatkozó szándékot.

Ankara. (Rador.) A Havas iroda jelenti, hogy török körökben a legnagyobb meglepődést váltotta ki Daladier francia miniszterelnök csütörtöki beszéde. Az általános vélemény az, hogy a török külügyminiszter megvárta Daladier beszédének elhangzását és most ő is beszédet mond a török parlamentben.

vetkeztet, hogy Berlin és Róma a Vatikánnak megnyugtató ígéretek tette.

Berlin. (Rador.) A Havas távirati iroda közli, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter május 20-án Berlinbe érkezik. Az olasz külügyminiszter a német fővárosban történő látogatása során aláírja az olasz—német katonai egyezményt.

sítsa a támadás által fenyegetett többi állam létét.

Az egyenlőség és kölcsönösség elvét valló szovjet álláspont nem talált rokonszenvre Angliában és Franciaországban. A két nagyhatalom válaszában kerülte a kölcsönös segélynyújtási egyezmény kérdését és azt kívánta, hogy a szovjet azonnali segélyt nyújtson Angliának és Franciaországnak, ha azok kötelezettségeiknél fogva katonai operációkat kénytelenek végrehajtani. Hallgattak arról is, hogy milyen segélynyújtásban részesül a viszonyosság elve alapján a Szovjet Anglia és Franciaország részéről abban az esetben, ha vállalt kötelezettségei alapján a fenyegetett kelet-európai államok segítségére kell sietnie. A Szovjet meggyőződése szerint a helyzet egyenlőtlen, mert ugyanolyan kötelezettségeket kell Moszkvának vállalnia, mint Londonnak és Párisnak, miután az ellenállás tulnyomó részét földrajzi helyzeténél fogva a Szovjetnek kell vállalnia. A lap tagadja azt, hogy a lengyel és román határ garantálása következtében Anglia és Franciaország fogják megvédelmezni Szovjetország nyugati határait. A tény az, hogy ezt a védelmet az oroszoknak kell ellátni. A cikk azzal végződik, hogy Anglia és Franciaország egyrészt, Szovjetország pedig másrészt az együttműködést csak a kölcsönösség természetes alapjain valósíthatják meg.

tulajdonképpen két programpontra szorítkoz, monddta informátorunk, először is:

1. Szervezőbizottság kiküldése az aradi magyarság megszervezésére szomszédási alapon és
2. Javaslat a Romániai Magyar Népközösség aradi tagozata tisztikarának megalakítására.

Az első programponthoz kiegészítésül kell hozzáfűznünk, hogy Aradon a magyar családoknak a szomszédási rendszer alapján történő számbavétele már nem ismeretlen munkaterület, csupán fejleszteniük kell a már meglévő kereteket. A második programpontra viszont tudnunk kell, hogy a Magyar Népközösség tagozatai minden helységben három csoportra oszlanak a népközösség tulajdonképpeni céljainak megfelelően. Ez a három csoport: 1. Kulturális. 2. Szociális és 3. Gazdasági csoport. Mindegyik csoport külön alelnököt és tisztikart kap, annak a külön munkaterületnek megfelelőleg, melyet munkája hivatva lesz feljeleni. A szombati gyűlésnek tehát valóban alapozó jelentősége van az aradi magyarság életében és reméljük, hogy az alakuló közgyűlésen minél számosabban megjelennek az aradi magyarság minden társadalmi osztályából a munkát vállaló és a köz iránt érdeklődő magyar néptársaink.

A mai alakuló értekezletet dr. Párcz Béla az aradi magyar közélet régi, kipróbált vezetője hívta egybe. Az aradi magyar népközösség tagja minden aradi, teljes jogú, 21 évnél idősebb állampolgár, nemre és felekezetre való tekintet nélkül.

Május 22-re halasztották a Népszövetség ülését

Genfből jelentik: A Népszövetség főtitkársága közleményt bocsátott ki, amelyben közölte, hogy a tagállamok kérésére a Népszövetség ülését május 22-re halasztották.

Eltemették dr. Kálmán Ferenc nyugalmazott táblabíró

Péntek délután hat órakor ment végbe Kálmán Ferenc dr. nyugalmazott táblabíró temetése a felsőtemető halottasházából. A temetésen megjelentek az elhunyt közvetlen családtagjai kívül volt pályatársai, Nagy Dezső, Mészáros Dániel, Zih József, Széll Lajos dr. nyugalmazott táblabírók, a törvényszék bírói karának képviselői és az elhunyt tisztelői, előkelő, díszes közönség. A gyászszertartást Tarnóczy Lajos lelkész és Hirsch József kántor végezték. Tarnóczy Lajos lelkész gyászbeszédében a bírói hivatás magasosságáról emlékezett meg. Arról beszélt, hogy az Isten különféle képességeket adott az embernek, de ezek semmit sem érnek, ha az ember tevékenységét át nem hatja az Isten és emberszeretet. Ha meghal egy bölcs, azt kárörvendve fogadják vetélytársai, ha meghal egy hatalmas ember, azt örömmel veszik tudomásul az elnyomottak, ha meghal egy jó ember azt részvétellel fogadják, mert az szeretett. Egy bírói ítélet csak akkor megnyugtató, ha ez a szeretet érzik rajta, különben csak mélyebb sebet üt a szíven. Beszélt Kálmán Ferenc gyermekkoráról, mely a püspökladányi templom tövében folyt le, ahonnan az egyházszeretetet hozta magával. A debreceni főiskolában tanult, ahol egy derűs szabadelvű világnézetet sajátított el. A jó ember — folytatta a lelkész — sokszor hagy sebezhető pontot önmagán, mert azt hiszi, hogy minden ember jó. Kálmán Ferencet is sokszor érték ilyen támadások, sokan kihasználták, de ő derűs nyugalommal ment tovább a bölcsök fölényével.

A beszéd és ének után a sirhoz kísérték Kálmán Ferenc dr. temetést, ahol a lelkész megindító bucsu szavakban emlékezett meg a Kálmán családban gyors egymásutánban bekövetkezett csapásokról, amelyek rövid idő alatt egy kedves unokát, a nagyanyát, most pedig a nagyapát szőlították temetőbe. Kálmán Ferenc dr.-ban városunk jellegzetes alakja és az igazságszolgáltatásnak egyik veterán tagja, költözött el az élők közül.

Ma délben tart alakuló közgyűlést a Magyar Népközösség aradi tagozata

Szomszédási alapon szervezi meg az aradi magyar népközösségi tagozatot a kiküldendő szervező-bizottság — Tisztikart jelöl a közgyűlés a népközösség kulturális, gazdasági és szociális csoportjainak élére

Az Iparos Otthon emeleti helyiségében déli fél 12 órára nyert engedélyt az alakuló közgyűlés

Arad magyarságának közléte jelentős időponthoz érkezett a mai napon. Május hó 13-ára kérte ugyanis a Nemzeti Ujjászületés Frontja magyar altagozatának megalakulásával egyidejűleg engedélyezt Magyar Népközösség aradi előkészítő bizottsága az illetékes hatóságoktól a Népközösség aradi megalakulásának engedélyezését és Párcz Béla dr. írásbeli kérését úgy a vármegyei hatóságok, mint a városi hatóságok kedvezően véleményezték.

Dr. Párcz Béla az elmúlt napon kapta meg a városi rendőrközpont közgazgatási osztályának 14-612—1939. szám alatt kelt végzését, amelyben értesítették, hogy 1939. május hó 12-én az aradi hatóságok engedélyezték a Romániai Magyar Népközösség aradi tagozatának alakuló közgyűlését, amelyet az előkészítő bizottság az aradi Iparos Otthon emeleti helyiségében tart meg, ma szombaton délben pontosan fél tizenkét órai kezdettel.

Ugyanabban az emeleti helyiségben, ahol a Nemzeti Ujjászületés Frontja magyar tagozatának tag-összeírását lebonyolították a belvárosi lakosság számára.

A népközösségi alakulás előkészítő bizottságának pénteki hivatalos értesítése után az Aradi Közlöny munkatársa érintkezésbe lépett az ille-

telékes magyar népközösségi vezetőkkel, akikről a mai alakuló közgyűlésre vonatkozólag az alábbi általános jellegű felvilágosításokat kapta az Aradi Közlöny olvasótáborára számára:

— A Romániai Magyar Népközösség aradi szervezetének megalakítását az országos magyar kulturális, gazdasági és szociális szervezet központjának kialakulása már hosszabb idő óta aktuálissá tette, de az általánosan ismert körülmények nem tették lehetővé, hogy kellő lendülettel hozzáfoghassunk az aradi magyarság egyetemesére és új szervezetbe tömörítésére szolgáló népközösségi tagozat megszervezéséhez. Az általános helyzet tisztázódásának bekövetkeztével azonban újra elérkezett a pillanat, hogy a hatóságok megértő támogatásával hozzáfoghassunk a munkánkhoz és

így tüzhettük ki az alakuló közgyűlés időpontját május hó 13-ára, déli fél 12 órára, mikor is az Iparos Otthon emeleti helyiségében minden aradi magyar embert, aki munkánkban önzetlen lelkesedéssel részt kíván venni, szívesen látunk.

hogy együttes összefogással kezdhiessünk a munkához.

— A mai alakuló közgyűlés tárgysorozatán

Egyengetik a magyar-szlovák jóviszony útját

Pozsonyból jelentik: A szlovákiai egyesült magyar párt pártvezetőségének pénteki ülésén Eszterházy János gróf elnök hosszabb beszámolót tartott, melyben visszapillantást vetett az elmúlt négy hónap nemzetközi eseményeire, majd pedig a szlovákiai magyarság helyzetével foglalkozott. Megemlítette, hogy a szlovákok egyes tényezői vagy nem értették, vagy pedig félreértették a magyarságnak a konstruktív munkára irányuló támogatását.

Felsorolta a magyarságot újabbán ért sérelmeket. Hivatkozott Tiso dr. miniszterelnök legutóbbi nyílt beszédére, amelyben a miniszterelnök kifejtette, hogy a legnagyobb jóakarattal viseltetik a más nemzetiségű állampolgárok iránt. Hangsúlyozta, hogy a magyarok Szlovákiában sohasem voltak illojálisok, majd kimutatta, hogy az ultrasovén szlovák épp úgy árt a hazájának, mint az ultrasovén magyar.

Ezek okozták eddig az ellentéteket a két szomszéd nép között. Bejelentette, hogy a magyar kormány szívesen elköveti a maga részéről mindent a két állam jobb viszonya érdekében, ha ugyanezt a jószándékot a másik oldalról is látja. Most, hogy Szlovákia külképviseletet kap Magyarországon, remélhető, hogy a zavaró körülmények el fognak tűnni. Közölte, hogy

illetékes szlovák tényezők különben kijelentették előtte, hogy amíg eddig történt, az a múlté míg a jövő megalapozását önmaguk részéről biztosítják.

Grippa, Hüles és Nevralgiák ellen JAWOL

Ugyancsak pozsonyi közlés adja hírül, hogy Szlovákia első budapesti követévé dr. Spisiak János pozsonyi ügyvédet neveztek ki, aki nyilatkozott a lapok munkatársainak. Kijelentette, hogy a politikában sohasem exponálta magát, az eddigi szlovák-magyar vitában sem volt része és így minden valószínűség szerint ez az oka, hogy személye az ismeretlenség homályából került előtérbe. Tudja, hogy nehéz dolga lesz, de bizik vállalkozása sikerében, hogy megteremtheti a jóviszonyt a két szomszéd nép között. Spisiak vasárnap utazik Budapestre. Hír szerint a szlovák kormány több politikusot nevezett meg, akiket a budapesti követiség élére szemelt ki és a magyar kormány választása Spisiakra esett.

összegek átutalhatók legyenek és jogot adnak a biztosító társaságoknak is, hogy fontsterlinget vásárolhassanak az egyezményben megállapított árfolyam szerint.

Annak érdekében, hogy megjavítsák a két ország közötti közlekedési lehetőségeket, a két kormány megvizsgálja annak lehetőségét, hogy egyes légi és tengeri vonalat létesítsenek az egyesült királyság és Románia között.

5. Az angol kormány hozzájárul ahhoz, hogy garanciát ad annak érdekében, hogy a román kormány ötmillió angol font hitelt kapjon különböző Angliában történő árubevásárlásokra. Azok az alapelvek, amelyek szerint ezt a garanciát megadják, az idevonatkozó mellékletben vannak feltüntetve.

6. Bármilyen előjog, vagy koncesszió, amelyet a román kereskedelem fejlesztése érdekében más országokbeli cégek élveznek, azok az egyesült királyságbeli cégek is megkapják, amelyek Romániával állnak kereskedelmi összeköttetésben.

7. Annak érdekében, hogy a két kormány között fenntartsák az állandó összeköttetést és figyelemmel kísérik a jelen jegyzőkönyvben megállapítottak végrehajtását, valamint annak érdekében, hogy megfelelő megoldást találjanak mind azok a nehézségeknek megoldására, amelyek a jelenlegi megegyezés végrehajtását gátolják, — a két kormány megállapodik abban, hogy véleményező bizottságot létesítsenek, amelyben a két kormány képviselői vesznek részt és, amely időről időre Romániában, vagy Angliában ül össze szükség szerint.

8. Az előző szakaszban foglalt intézkedések részleteinek megállapítása és végrehajtása, valamint a mellékletben foglalt intézkedések részletezése a két kormány közötti külön megállapodások tárgyát képezi.

Az egyezményt 1939. május 11-én írták alá és a szept. 6-án, valamint angol nyelven készült el.

Kölcsönösen a legtöbb kedvezmény elvét biztosítja az új angol—román gazdasági egyezmény

Minden más állam vonatkozásában nyújtott gazdasági egyezményt megkapnak az angol cégek is — London gazdasági szakértőket küld ki a román kiviteli egyszerűsítésére és megszervezésére

Bucurestből jelentik: Pénteken hozták nyilvánosságra a román—angol kereskedelmi megállapodás szövegét, amely a következő:

A román királyi kormány megbízottai, valamint a brit egyesült királyság és Észak-Irország

kormányának képviselői tanácskozássra ültek össze, hogy figyelembe vegyék a két ország közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat. Elhatározták az alábbi következő megállapodást:

A külkereskedelmi kapcsolatok kimélyítése

1. A két kormány elismeri, hogy közös érdekük a két állam közötti kereskedelmi áruforgalom fejlesztése egészséges gazdasági alapon és a normális kereskedelmi lehetőségek szerinti mértékben.

2. A két kormány elismeri, hogy a brit egyesült királyság felvevőpiaca a román termékek részére általában korlátozásmentes az import tekintetében, valamint más tekintetben és ennek értelmében alkalmat nyújt a román export kimélyítésére. Ennek céljából, a brit egyesült királyság részére történő román export fokozása érdekében a két kormány az alábbi megállapodást létesítette:

3. A két kormány elismeri, hogy a román export fejlesztése a brit egyesült királyság területére növeli a brit egyesített királyság áruimportját Romániába. A jelenlegi valutáris feltételek megnehezítik a brit egyesült királyság készítményeinek eladását Románia részére, másrészt a clearing-rendszer kikerülhetetlen módon gátolja a normális kereskedelmi hitel működését.

A két kormány közös érdeke az, hogy a lehetőségekhez képest minél jobban kiterjessze a szabadabb rendszert, és időnként különböző módosításokhoz folyamodjék azon előirányzatot, amelyet az 1938. szeptember 2-án kötött egyezmény vonatkozó melléklete időnként előír.

4. Annak érdekében, hogy fejlesszék a két ország közötti kereskedelmet, a két állam kormánya javasolja a kereskedelmi kapcsolatok megélénkítése érdekében kereskedelmi szervezetek létesítését a britt egyesített királyság és Románia szakköréből.

Nagybritannia kormánya garanciákat adhat azoknak a testületeknek, amelyek az egyesült királyság területén létesülnek, hogy munkájukat megkönnyítsék.

A román királyi kormány a román törvények előírásainak betartása mellett szabad zónákat engedélyezhet az ország területén, azoknak az egyesült királyságbeli kereskedelmi szervezeteknek, amelyek ilyen könnyítést akarnak megszerezni.

Az olyan kérdések, amelyek a jelenleg érvényben lévő behozatali és kiviteli megszigorítások következtében állnának elő, akár Románia, vagy Anglia területén és amelyek gátló kihatással lehetnek az angol—román kereskedelemre, azok az egyezmény hetedik szakasza értelmében alakítandó

véleményező bizottság elé terjeszthetők, amely megfelelő ajánlásokat tehet az előállt kérdések kedvező elintézésére, vonatkozólag.

A román kormány hozzájárul ahhoz, hogy angol fontban diszponibilitásokat létesítsenek azzal a céllal, hogy az angol hajóstársaságoknak járó

Román gabona, fa és kőolaj kivitele

Az első számú melléklet tartalma a következő: A petroleumra vonatkozóan megállapítják, hogy a román kormány kötelezettségét vállal arra, hogy a legkedvezményezettebb nemzet elbánságát biztosítja mindazon petroleum vállalatok részére, amelyek angol pénzügyi érdekkörbe tartoznak. Ami az új petroleum kitermelési engedélyeket illeti, a román kormány módot keres arra, hogy a petroleum vállalatokat terhelő illeteket csökkentse.

A gabonaneműekre vonatkozóan az angol kormány kötelezettséget vállal arra, hogy 200 ezer tonnáig terjedő román búzamennyiséget vásárol az új termésből abban az esetben, ha ezt a mennyiséget világszerte árakon kaphatja meg. A gabona kiviteli megszervezésére vonatkozóan úgy intézkedik a melléklet, hogy az angol kormány által nyújtandó garanciák egy részét arra a célra tartják fenn, hogy gabonaraktárakat szereljenek fel.

A fával kapcsolatban a román kormány intézkedéseket fogantatott a kiviteli ellenőrzési rendszerének egyszerűsítése végett, hogy ezzel is megkönnyítse az Angliába való fakivitelt.

A kiviteli szisztematizálásának, valamint a kl-

vitelre kerülő áruk standardizálása érdekében az angol kormány közreműködését biztosítja oly értelemben, hogy szakértőket bocsát a román hatóságok rendelkezésére, hogy ezek a szakértők táncokkal szolgáljanak arra vonatkozóan, hogy milyen árucikkek felelnek meg a legjobban az angol piac kívánalmainak.

Pénzügyi intézkedések

A második melléklet a következőképpen intézkedik:

1. Annak biztosítása érdekében, hogy a két ország közötti kereskedelmet egészséges alapokra fektessék, a leu és az angol font közötti árfolyamok olyanok kell legyenek, hogy az angol piacokra vonzzák a kivitelt szánt román árucikkeket, anélkül azonban, hogy túlságosan emelnek az Angliából Romániába érkező cikkek árait.

2. Azon angol fontösszegek, amelyek az Angliába irányított román kiviteltől származnak, kivéve a petroleumból és a kompenzációs kiviteltől származó összegeket, jelenleg az angol—román kliring hivatal számláin nyernek elhelyezést a következő elosztás szerint: husz százalékot az általános

„URANIA PREMIERMOZGO“

Tel.: 12-82.

Az idei szezon legnagyobb francia filmsikere!

Lehull a „sárga veszedelem“ fátyla és ezuttal nem kell, sem bábszínház, hanem a „Tegnap“ és a „Ma“ forrongó Kinájának harcait, tragédiáját és újájszületését mutatja be a

„SÁRGA TITOK“

(LE DRAME DE SANGHAI) c. milliós világláger.

Kínai nemzeti forradalmárok és japán zsoldosok összecsapásának drámai hátterében küzd egy anya gyermeke boldogságáért! **Louis Jouvet, Inkijinnoff és Christiane Mardayn.** Rendezte: W. PABST. 3 órákor mérs. 6. 7. 12. 9.30

számlára a fizetési egyezmény 11. szakaszában foglalt célokra való felhasználás végett; negyven százalékot az angol áruszámlára írják a 12. szakaszban megfélemlő, míg negyven százalék külön számlára kerül a 4. szakaszban megfélemlő. Az első két számlára befolyó angol fontösszegek a napi árfolyamon kerülnek értékesítésre, míg az utóbbi számlára befolyó összegeket a hivatalos árfolyamon értékesítik, amelyhez hozzászámítják a felárat.

3. A két kormány elismeri, hogy a különböző számlákon lévő angol fontösszegek árfolyamában nagy ingadozások történtek, amelyek a kereskedelemnek nehézségeket okoztak és ezért azt javasolják, hogy intézkedéseket fogadjanak annak érdekében, hogy ha lehetséges akkor ezeket az ingadozásokat szűkebb keretek közé vonják.

4. Ennek érdekében intézkedések történtek, hogy az áruszámlán és az általános angol birodalmi számlán lévő összegek minél hamarabb felhasználhatók és erre határidőt is szabnak meg. Ezen kívül más intézkedéseket is léptettek életbe ebből a célból.

5. Abban az esetben, ha a fenti rendelkezések nem lesznek alkalmasak arra, hogy a két ország közötti kereskedelmet fejlesszék, a fenti 2. szakaszban foglalt százalékarány megváltozhatik a kliringhivatal és a román hatóságok közötti megállapodás révén.

6. A román hatóságok intézkedéseket fogadjanak olyan piac létesítése érdekében, amelyen az általános számlán és az áruszámlán lévő fontösszegek határidőre üzlet alapján adhatók el.

7. Ebből a célból módosítják a jelenlegi fizetési egyezményt olyképpen, hogy az módosított azon előzetes fizetési összegek transzférére, amelyeket az angol importőrök a román áruk behozatalával kapcsolatosan kliring számlára lefizetnek.

8. A két kormány megállapodik abban, hogy öt százalékot hozzáadnak a fizetési egyezmény

mellékletében foglalt százalékokhoz azon angol fontösszegekkel kapcsolatban, amelyek kompenzációs üzletekből származnak és amelyeket a Banca Nationalának kell átadni.

9. A két kormány hozzájárul ahhoz, hogy az utánvételi számlák meghitelezésében szereplő összegek 30 százaléka, vagyis az Angliába exportált petróleum értékének 30 százaléka előzetes engedély nélkül felhasználható az érdekelt társaságok által, azzal a kötelezettséggel, hogy ezek a társaságok három hónapon belül beszámoljanak a felhasználás módjáról. Az említett összegek felhasználhatók Angliában, valamint más szabadforgalmu devizáru országokban, olyan áruk kifizetésére, amelyeket a társaságok szűkebb körleteinek fedezésére importáltak, alkalmazott fizetésekre, nyugdíjakra, a berendezések biztosítására, utazási, adminisztrációs költségekre, kamatokra, osztalékokra és az ugynevezett redenciók fizetésére.

5 millió fontos angol garancia

A harmadik melléklet a következőképpen intézkedik:

Az angol kormány ötmillió font értékig terjedő garanciát ad a román kormány által eszközölködő vásárlásokkal kapcsolatban olyan áruk ellenértékének kifizetésére, amelyeket Angliában gyártottak, valamint a felmerülő költségekkel kapcsolatban is. Az említett árukat Angliában vásárolják s Romániába importálják. Az áruk jegyzékét a két kormány később állítja meg és ezeknek az áruknak szállítása angol hajókon történik. A román kormány angol fontban állampapírokat bocsát ki, mégpedig olyan összegben, hogy a fenti költségeket fedezzék, míg az angol kormány az említett garanciákat olyképpen adja, hogy ezeket az értékpapírokat garantálja. A szóban lévő értékpapírok után öt százalékos kamatot fizetnek s azok töketörlesztése husz éven belül nver befejezést.

Pótlólag is benyújthatják igazoló irataikat az állampolgári névjegyzékből kimaradt lakosok,

de az állampolgárság nélkül maradtakról készült új nyilvántartásba való felvételüket feltétlenül kérniük kell május tizenötödike estig bezárólag

Minden érdekelt iktattassa kérvényét legkésőbb hétfő estig

Lapunk más helyén beszámolunk arról, hogy a város közigazgatási ügyosztálya megkezdte a választói névjegyzék összeállítását, ami — tekintettel a nagy elfoglaltságot jelentő, aránylag rövid időhöz kötött összeírású időt, — a közigazgatási ügyosztály minden munkaerejét leköti. Ez azt jelenti, hogy az állampolgári névjegyzékből kimaradtak összeírásával kapcsolatos munkálatok — amelyek szintén lejáratához közelednek, — nem folyhatnak olyan ütemben, amint azt a közönség érdeke megkíváná. Czárnic Eugen dr., a közigazgatási szolgálat főnöke éppen ezért a következő közlést juttatja el a sajtó nyilvánosság útján az állampolgársági ügyekben érdekelt tudomására:

— Más irányú sürgős elfoglaltságunk miatt akadályozottak vagyunk abban, hogy az állampolgári névjegyzékből kimaradtak most folyó összeírásával kapcsolatosan a jelentkezők valamennyi iratát úgy felülvizsgáljuk, mint eddig tettük és a még szükséges utbaigazításokat, valamint felvilágosításokat megadjuk. Az akadályozottság ellensúlyozására feltétlenül az érdekelték figyelmét arra, hogy azok, akiknek nem volt már idejük felvilágosítást kérni és nyerni a közigazgatási ügyosztály állampolgársági tájékoztató szolgálatától, feltétlenül nyújtsák be kérvényüket a városi iktatóhivatalnál, azzal a megjelöléssel, hogy a hiányzó iratokat utólag pótolják.

— Legfontosabb tudnivaló ezzel kapcsolatban, hogy legkésőbb május tizenötödike minden ilyen, állampolgársági ügyre vonatkozó kérelmet be kell adniok az érdekeltéknek, mert május tizenötödike után egyetlen ilyen kérvényt sem vesz tudomásul a városi ügyvitel. Legkésőbb tehát május tizenötödikén, hétfőn mindenki adja be az állampolgári névjegyzékből kimaradtokról készítendő nyilvántartásba való felvételre vonatkozó kérelmét. Hétfő délután — a város nyári munkaidőjének megfelelően ünneppapokat kö-

vetben csak délután dolgozik a hivatalos szolgálat, — az iktatóhivatal még átveszi a kérvényeket, de ez az utolsó alkalom azoknak benyújtására.

— Akik hiányos mellékletű kérvényt nyújtanak be, — tehát a megkívánt igazolóiratok hiányoznak, — ezt a körülményt érthetően tüntessék fel kérvényükben és említsék meg azt is, hogy ezeket az iratokat utólag benyújtják. A városi közigazgatási szolgálat azután utólag, hivatalból kéri fel az érdekeltet a hiányok pótlására, de természetesen sokkal jobb, ha ezt nem várja meg az illető, hanem a lehető legrövidebb időn belül kiegészíti kérvénye mellékletét. Aki csak teheti mellékelje már most be az illetőség bizonyítását, mert ez a legfontosabb irat a mellékletek közül.

A közigazgatási szolgálat főnökének nyilatkozata tehát eloszlatta azt a bizonytalanságot, amely tisztázatlanul hagyta a kérdést: mi történjék azokkal, kik nem tudták időre beszerezni valamennyi szükséges igazoló iratukat. Május tizenötödike este hét óráig bezárólag mindenkinek be kell nyújtania legalább kérvényét, mert ellenkező esetben már nem veheti igénybe ezt a lehetőséget, ami állampolgári helyzetének tisztázását eredményezheti. Különben a nagy érdeklődés mellett a tényleges jelentkezések száma rendkívül csekély. Összesen 61 teljesen felszerelt kérvény érkezett a városi iktatóhivatal útján a közigazgatási ügyosztályhoz és bár a mellékletek utólagos benyújtási lehetősége következtében az utolsó napokban előreláthatólag erősen megélénkült majd a kérvényiktatási forgalom, mégis az a helyzet, hogy a sok száz rendezetlen állampolgársági ügy közül ezuttal is csak aránylag nagyon kevesen tudtak eleget tenni a törvényes intézkedések feltételeinek.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Anyák napja az aradi református egyházban

Az aradi református egyházban vasárnap május 14-én délután tartják meg az Anyák-napját, még pedig három helyen, úgy mint: a belvárosban, a mosóczytelepi imaházban és Gájban az állami iskola helyiségében. Alábbiakban közöljük az egyes helyeken tartandó Anyák-napi ünnepélyek műsorát.

A belvárosi templomban délután 6 órai kezdettel tartandó ünnepély műsora a következő:

1. Gyülekezeti ének XLII. zsoltár. 2. Ima és bibliamagyarázat, tartja: Tarnóczy Lajos lelkész. 3. Jézusról szóló énekli a ref. énekkar, vezényel: Hirsch József kántor. 4. Muraközy Gy. „Az erő”. Szavalja: Rékassy Eszter. 5. Wencel H. „Előjáték, orgonán előadja: Hirsch József. 6. Mécs L.: „Anyám.” Szavalja: Molnár Magda. 7. Stowel C.: „Pásztorunk a Jézus.” Énekl: Jung Rózi, Bogdán Stella és Nyiri Eszter. 8. Sugár Béla: „Anyák napján.” Szavalja: Herceg Eszter. 9. Falus Lajos: „Nekem már nincs anyám.” Szavalja: Nagy József. 10. Ima, áldás: Szentgyörgy segédlelkész. 11. Gyülekezeti ének: CV. zsoltár.

A mosóczytelepi imaházban délután 4 órai kezdettel tartandó ünnepély műsora a következő:

1. Gyülekezeti ének, Imádkozik és bibliamagyarázatot tart Szentgyörgy segédlelkész. 2. Lovász R.: „Anyák napján.” Szavalja: Borza Elek. 3. Lászlóné: „Anyák napján.” Szavalja: Buzsák Eteleka. 4. Sándor bácsi: „Édesanyám.” Szavalja: Magyar Tibor. 5. Gebhardt: „Im ma az egész égbolt.” Énekl: Kacsó Joli, Darvas Irma, Kovács Mancsi, Dési Bözsi, Zabán Ilonka, Koszderka Béla és Zabán Jancsi. 6. Kovácsné, Czirják Emma: „A kis árva.” Szavalja: Risa Olga. 7. Mael Ferenc: „Anyák napján.” Szavalja: Poszderka Béla. 8. Nagy Zoltán: „A mi édesanyánk.” Szavalja: Dési Bözsi. 10. Gyula Diák: „Anyáiban.” Szavalja: Zabán Jancsi. 11. Kis József: „Egy sir.” Énekl: Kacsó Joli, Darvas Irma, Kovács Mancsi, Dési Bözsi és Zabán Ilonka. 12. Gyulai Pál: „Éj látogatás.” Előadja Kacsó Joli, Varga Erzsike és Zabán Margit. 13. Molnár Károly: „Késő bánat.” Szavalja: Darvas Irma. 14. Gyülekezeti ének.

A gáji állami iskolában délután 3 órai kezdettel tartandó Anyák-napi ünnepi műsor a következő:

1. Gyülekezeti ének: LXV. zsoltár. Imádkozik és bibliát olvas: Kovács Zoltán. 2. Lovász R.: „Anyák napján.” Szavalja: Nobik Laci. 3. Sándor bácsi: „Édesanyám.” Szavalja: Virágos János, Hálló Sanyi. 4. Sok kicsinyke vízcsöpp.” Énekl: Fábán Ilonka. 5. Sándor bácsi: „Anyák napja.” Szavalja: Sztana Vali. 6. Saszed Győző: „Anyák napján.” Szavalja: Gundzsa József. 7. Bán Áladár: „Az első imádság.” Szavalja: Pap Pista. 8. A vasárnapi iskolások éneke. 9. Nagy Zoltán: „Hitvallásom.” Szavalja: Nagy Zoltán. 10. Vincze Sándor: „Egy árva kis leányról.” Szavalja: Takács Icu. 11. Sándor bácsi: „Anyá szive.” Szavalja: Kiss Irén. 12. Sztana Olga, Nagy Aranka és Hegyi Jolánka énekl. 13. „Anyáknapkonferencia.” Előadja: Hegyi Jolánka, Balogh Bözsi, Kiss Judit, Lévy Alice, Sztana Olga, Vékony Bözsi és Nagy Aranka. 14. „A szeretet hatalma.” Előadás, tartja: Kovács Zoltán lelkész. 15. Falus Lajos: „Nekem már nincsen anyám.” Szavalja: Fábán Ilonka. 16. Nagy Aranka, Kontrás Józsi szaval. 17. Gyülekezeti ének: CV. zsoltár.

A három helyen rendezett ünnepély által úgy a református híveknek mint a református egyház által rendezett ünnepélyek iránt érdeklődőknek, módja és alkalmuk lesz résztvenni e szép elgondolással és tárgyú ünnepélyek valamelyikén és ezáltal is megmutathatja háláját mindenki élő vagy már holt édesanyja iránt.

Eltűnt és megkerült a régi kínai császári trón

Newyork. Óriási riadalmat keltett Newyorkban az a hír, hogy a régi kínai császári trón, amelyet a newyorki világkiállításra szállítottak, hogy ott a kínai háború áldozatainak felsegítését szolgáló alap javára a világkiállítás keretében kiállítsák, eltűnt, de három nappal a kikötő egyik félreeső raktárában megtalálták.

CORSO-MOZGO 3, 5, 7.15, 9.30

Cronin világhírű regénye után

„Réztábla a kapu alatt”

PARAMOUNT HIRADÓ.

Német turisztikai kiállítás nyílt meg Bucarestben

Bucarestből jelentik: Armand Calinescu miniszterelnök jelenlétében pénteken nyitották meg a propagandaügyi miniszteriumban a német turisztikai kiállítást. A megnyitónepségen jelen volt Fabricius bucurestii meghatalmazott miniszter, valamint a német követség tisztviselőikara is. Elsőnek Mayer, a német propagandaügyi minisztérium tanácsosa beszélt, aki rámutatott azokra az előnyökre, amelyek Németország nyújt a turistáknak. Utána Fabricius, Németország bucurestii meghatalmazott minisztere szólalt fel, aki megköszönte Titeanu Eugen miniszter fáradozását, amelyet a német turistakiállítás érdekében kifejtett és hangsúlyozta, hogy az a román kiállítás, amelyet a közeljövőben Berlinben nyitnak meg épp olyan támogatásban részesül majd, mint amilyenben a német kiállítást részesítették Bucarestben. Az elhangzott beszédekre Titeanu Eugen miniszter válaszolt és kifejtette, hogy csakis a kölcsönös megismerés hozhatja közelebb a népeket és az egymás iránti tiszteletre képezi alapját az együttműködésnek.

A szerb—horvát kiegyezés ügye

Belgrád. A jugoszláv fővárosban és Zágrábban ma ismeretlen forrásból röpcédulák kerültek forgalomba, amelyek részletesen közlik a Cvetkovics miniszterelnök és Macsek horvát vezér között létrejött megállapodás állítólagos szövegét. Eszerint a jugoszláv alkotmány 116-ik paragrafusa alapján azonnal egyesítik a Szávai és a tenger melléki bánóságokat és ehhez hozzácsatolják Dalmáciának Dubrovnikig terjedő területét. Ez a terület visszakapja teljes önkormányzatát. A többi vegyes nemzetiségű vidék lakosságának demokratikus népszavazással kell döntenie, vajjon az autonóm Horvát- és Dalmátországhoz, avagy Szerbiához kíván-e tartozni. Az autonóm területen a pénzügy, hadügy és külügy kivételével, minden más közigazgatási és kulturális ügyben teljessé lesz az önkormányzat. A régi jugoszláv terület és az autonóm terület között szerződés jön létre, amely szabályozza a két nép egymáshoz való viszonyát. Belgrádban arra számítanak, hogy Pál jugoszláv régensherceg jelenlegi római látogatása után új tárgyalások indulnak.

A városi közterhek csökkentését kérték az aradi háztulajdonosok Marta Alexandru dr. királyi helytartótól

Közbenjárást kértek a kormányzótól, hogy méltányossági alapon oldják meg a városrendészeti terveket és ehhez mértén mérsékeljék az epikezések és beruházások fedezésére előirányzott illetékeket

Szombaton délelőtt Marta Alexandru dr. Temes-tartomány királyi helytartója kihallgatáson fogadta az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa tizenkét tagú küldöttségét, amelyet Demian Aurel dr., a Szindikátus elnöke vezetett. A küldöttség által átnyújtott terjedelmes emlékirat kapcsán

a királyi helytartó behatóan érdeklődött számos, az emlékiratban ismertetett, Arad város munkatervére és több, az utóbbi időben hozott intézkedésére vonatkozó kérdés iránt.

Ezek a kérdések nagy vonalakban a következők: A Háztulajdonosok Szindikátusa emlékiratában ismertette azokat a munkálatokat, amelyeket Arad városa tervbevetett, így többek között a színházépület üzletházzá való átalakítását oly módon, hogy maga a színház lebontásra kerül, valamint az új színház és több vásárcsarnok építésének tervét és egyéb munkálatokat. Ugyanekkor

az emlékirat annak a véleményének adott kifejezést, hogy ezek a munkálatok időszertelegesen, másrészt pedig nem biztosítanak kellő hozamot.

zzel kapcsolatban az emlékirat részletesen ismertette részben az új városi illetékeket,

részben pedig azokat az illetékeket, amelyeket a közelmúltban emeltek fel és azt hangsúlyozta, hogy az új illetékek bevezetése, valamint egyes már meglévő illetékek emelése a fentemlített munkálatok megvalósítása érdekében történt. Ezért az emlékiratban

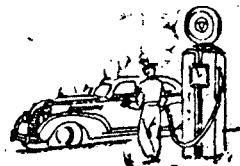
azt kéri a Háztulajdonosok Szindikátusa, hogy ne engedélyezzék a tervbevetett munkálatok keresztülvitelét és abban az esetben, ha ilyen értelmű határozatra sor kerülne találgatnak módot arra, hogy azokat az illetékeket, amelyeket ezen munkálatok keresztülvitelének biztosítására vetettek ki, illetve emeltek, csökkentsék.

Az emlékirat utal arra, hogy a szóban lévő illetékek rendkívül nagy terhet jelentenek úgy a háztulajdonosokra, mint a város többi polgáraitra nézve és ezért terjesztik méltányos elintézés végett a királyi helytartó elé a kérést.

A királyi helytartó előtt a küldöttség tagjai részletesen ismertették a városi pótilletékek emelésének kérdését is,

amely különösen a háztulajdonosokat, de a kereskedőket, iparosokat és szabadfoglalkozásukat is érinti és azt kérték, hogy abban az esetben, ha a fentemlített városi munkálatok

TELJESÍTMÉNYEK az ETHYL UNIREA KÉK BENZIN révén



„MEGVALLOM, MEGLEP AUTOM TELJESITŐKÉPESSÉGE, AMIÓTA ETHYL UNIREA KÉKBENZINT HASZNÁLOK”

„TUDTAM, HOGY RÖVID PRÓBA UTÁN MEG FOG GYŐZÖDNI A KÜLÖNB-SÉGRŐL”.

Meglepőek a teljesítmények, amelyeket az Ethyl Unirea Kék Benzin használata révén elérnek.

Már a legkisebb próba is világosan mutatja a különbséget Ezzel a benzinnel, amelynek nagy a robbanásmentes értéke, könnyebb az emelkedéseket venni, a sebesség növekszik, a vibráció szinte teljesen ki van küszöbölve és az indítás rendkívül könnyű.

Az egész világ Ethyl Unirea Kék Benzint használ, mert az a modern magasnyomású motor ideális üzemanyaga.

Az Unirea gyártdmnyokat, az Ethyl Unirea Kék Benzint és az új Luboilt a 125 Unirea töltőállomáson találja, ahol azokat az Unirea előzetes tisztviselői árulják.

Ethyl UNIREA

KÉK Benzin

nem kerülnének megvalósításra, találgatnak még dot arra is, hogy a belügyminisztérium a már engedélyezett emelt városi pótilleték leszállításához járuljon hozzá.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó a küldöttség tagjainak fogadása során közölte, hogy az új színház építését a helytartóság erre a költségvetési évre nem engedélyezte, ami pedig a jelenlegi színház lebontását illeti, ezt a kérdést a helytartó akkor bírálja majd el, ha a városnak sikerül előzetesen más megfelelő helyiséget biztosítani a színházi előadások tartására addig is, amíg új színház Aradon felépülhet. Közölte a királyi helytartó azt is, hogy a helytartóság nem engedélyezte a Regina Maria uton levő keramit kövezet felbontását sem és az erre, illetve az ezen a helyen tervezett park céljaira szánt összeget a költségvetés utópié-si tételei közé iktatta be.

A helytartó az előterjesztett kérések tanulmányozására tett ígéretet.

Franco tábornok köszönete a német és olasz repülőknél

Madrid. Pénteken Franco tábornok jelenlétében a madridi repülőtérén megtartották a nagy légi díszszemlét. A díszszemlén a német és olasz önkéntes repülők is résztvettek, akiket Franco személyesen tüntetett ki. A katonai szemle után Franco nagyobb beszédet mondott és többek között a következőket jelentette ki:

— A repülők bátorsága mesébe illő. Mialatt Spanyolország szabadságharcát vívta, Németországból és Olaszországból harcedzett veteránok szettek segítségünkre, hogy önzetlenül harcoljanak a kommunizmus ellen



ARADI KOZLONY

Telefon: 11-81. sürgőncim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei // Negyedévre 210 lei; Félévre... 420 // Egy hó apra 70

Oltrubay Melinda:

Egy táncosnő naplójából

- 1. Táncos csak akkor művészi, ha úgy lát, mintha nem a muzsika irányítaná mozgását... 2. Egy híres táncpedagógus végignéve tanítványát... 3. Aki lelkében nem tud tökéletesen táncolni... 4. Robotban táncolni annyi, mint parancsra ugratni. 5. A költő, ha verse lelke úgy kívánja... 6. Tapintatos táncos nem érezte fölényt kevésebb ügyes, vagy kevésebb tehetséges pártával. 7. Nem egyszer eszméltem rá, hogy új szavak... 8. Tökédedben lékezd magad: Minden táncnak vége szakad!

XII. Pius pápa fogadta Pál jugszláv régensherceget. Vatikánvárosból jelentik, hogy Pál herceg és Olga hercegnő pénteken délelőtt ünnepélyes kihallgatáson jelentek meg a pápa előtt.

Enyhülnek a telek és nyarak

Maurer, a zürichi meteorológiai intézet igazgatója megállapította, hogy ötszáz év óta mindig jobban ritkulnak az igen kemény telek.

Százmillios német kölcsön Törökországnak. Isztambulból jelentik: A nagy nemzetgyűlés elfogadta azt a német-török hitelszerződést.

A nagybányai görögkatolikus püspökség lelkészeinek felajánlása a nemzetvédelmi alap javára.

Megalakult a Vörös Kereszt világi fióka. Május 10-én Világoson műsoros ünnepség keretében megalakult a Vörös Kereszt egyesület világi fióka.

Goldschmidt Bank sorsjegyzőszálya vasárnap egész nap nyitva! Huzás hétfőn!

Megbűntetik azokat, akik felbélyegzetlen vasúti igazolvánnyal utaznak. Bucarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága az összes állomásoknak rendeletet küldött szét.

Nyomás ok



Miért állsz kint ebben a zuhogó esőben? A feleségem a szobában énekel és ha nem jövök ki, még azt hiszik a szomszédok, hogy verem a feleségemet.

REITÉLYES TRAGÉDIA ÁLDOZATÁUL ESETT EGY ANGOL KIRÁLYI HERCEGNŐ. Londonból jelentik: Edward Lascellesnek, Harewood grófi sógorának feleségét, aki királyi hercegnő, kedden este sórútlán találták lúttentorral kastélya egyik helyiségében.

Makrai Lajos prépost kilépett a magyarországi keresztény pártból. Budapestről jelentik: „Az Est” című budapesti lap jelentése szerint Makrai Lajos prépost kilépett a keresztény pártból.

Galambtojás nagyságu jégverés Makón. Makóról jelentik: Tegnap este fél 11 órakor hatalmas vihar vonult el Makó felett.

Berlin rendezte a cseh-morva törvényhozás ügyét. Prágából jelentik: A Havas-ügynökség jelent: Berlin megengedte a cseheknek, hogy megalakítsák az autonóm képviselőházat azzal a kikötéssel, hogy a megszavazott törvények összhangban legyenek az 1939 április 15-én Hacha által aláírt egyezményvel.

Juniusban érettségiznek az elméleti liceumok növendékei. Bucarestből jelentik: A nemzetnevelésiügyi minisztérium közlése szerint az elméleti liceumokban az érettségi vizsgálat június folyamán kezdődik.

„Anyák Napja” az aradi ágostai evangélikus egyházban. Az aradi ágostai hitvallású evangélikus templomban és az evangélikus nőgyűlés rendezésében 1939. évi május 14-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel tartandó „Anyák Napja”-ünnepély sorrendje: 1. Gyülekezeti ének: 468. sz. ének 3. és 4. versei. 2. Ima és imádság: Dénes Béla lelkész. 3. Mozart: II. re Pastore. Énekli: Hajós Gábor Györgyi, Orgonán kísér: Fischer Ernő zenetanár. Hegedű: Ürmösi Jenő tanár. 4. Édesanyám. Szavallja: Weisz Irma el. isk. tanuló. 5. Emlékbeszédet tart: Dr. Bogdán Szentágh Vilma, nőgyűlési t. elnök. 6. Tosa Imája. Énekli: Hajós Gábor Györgyi, Orgonán kísér: Fischer Ernő. 7. A királyi három bánya. Mécs László verse. Előadja: Török Lajos gimn. tanár. 8. Orgonaszólv. Fischer Ernő zenetanár. 9. Záróbeszédet mond és áldást oszt: Dénes Béla lelkész. 10. Záró-ének: 256. sz. ének 4. verse. Szegénysorsú és elaggott anyák, valamint anyátlan árva gyermekek segítségét szolgáló adományokat szeretettel kér és nyugtázza az evang. egyházközösség lelkészi hivatalában a nőgyűlés vezetősége.

Halálozás. Kohn Károly József tegnap délután elhunyt. Temetése folvó hó 14-én délelőtt 11 órakor az új neológ zsidótemetőben megy végbe.

Kétszeresére emelték a vasúti fuvarlevelek bélyegilletékét. Bucarestből jelentik: Az új adótörvény alapján a CFR vezérigazgatósága felemelte a fuvarlevelek bélyegilletékét. Eddig 5.25 lei volt a fuvarlevelekre ragasztandó háromféle bélyeg — okmány, repülő és statisztikai bélyeg értéke — most 10.50 lei. Ezenkívül az érkezési állomáson is még külön 5 lei bélyegilletéket kell leróni.

Leégett egy olasz gázlarcgyár. Rómából jelentik: A Tivoli mellett levő gázlarcgyárban tűz keletkezett és a lángok a gyárat teljesen elpusztították. Az anyagi kár meghaladja az ötmillió lírát.

Constantába várják a „Von Stauben” német óceánjárót. Bucarestből jelentik: A Von Stauben német óceánjárót, amely körúton van a Földközi- és Fekete-tengereken, mára Constantába várják. A hajón nagyszámu német kiránduló érkezik, akik megtekintik a tengerpartot, esetleg a fővárost és a Prahova völgyét is.

Tűzet okozott a villámcsapás az aradmegyei Sáltény községben. Az elmúlt este hatalmas vihar vonult keresztül az aradmegyei Sáltény község felett. A felhőszakadás közben villám csapott be Popa Petre módos gazdálkodó házába.

Az aradi Chevra Kadisa előjáróságának és 30 tagú választmányának múlt hó 16-ára kitűzött és elhalasztott választási hatánapjáról f. hó 14. napja, vasárnap tüzetett ki. A választás a hitközség emeleti tanácstermében d. e. 9 órakor kezdődik és megszakítás nélkül tart d. u. 4 óráig. Arad, 1939. május. A választási bizottság.

Az üzletek nyári munkalétele. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja azokat a különböző szakmabeli munkaadókat, akik tavaly a munkafelügyelőség előtt megállapodást létesítettek alkalmazottaikkal külön nyári munkaidő bevezetésére, jelentik be legkésőbb május hó 18-ig a kamaránál, hogy Cheifának-e valamilyen változtatást eszközöl a tavalyi megállapodáson, minthogy a nyári záróra vonatkozó megállapodás éppen most van folyamatban. Ha a felszámított határidőig a kamara nem kap ilyen bejelentést, az a következtetést fogja levonni, hogy a nyári szabályozás megfelelő az idei nyárra is és így tavalyival azonos megállapodás létesítésére fog majd tárgyalásokat.

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.79 és fél, London 20.84 és háromnegyed, New York 44.25, Brüsszel 75.72 és fél, Milánó 23.42 és fél, Amszterdam 238.35, Berlin 178.60, Prága 15.28, Szófia 540, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucarest 825.

Urdáreanu udvari miniszter szabadságon. Bucarestből jelentik: Urdáreanu udvari miniszter az Orient-expresszel külföldre utazott szabadságra.

Lemondott állásáról lord Plymouth. Londonból jelentik: Lord Plymouth, a külügyminisztérium parlamenti államtitkára, aki az egykori benemavatókésibizottság elnöke volt, egészségi okok miatt lemondott állásáról. Nem valószínű, hogy az ötvenéves Plymouth állását betöltik.

Hatalmas strájer-felvonulás lesz Bucarestben június 8-án. Bucarestből jelentik: A június nyolcadiki restaurációs ünnepségen 15 ezer strájer vonul fel a fővárosban. A nagyszabású ünnepség a külföldi CFR-stadionban fog lefolyni.

BIZALMAT SZAVAZTAK A FRANCIA KORMÁNYNAK. Párisból jelentik: A képviselőház ma 375 szavazattal 130 ellenében bizalmat szavazott a Daladier-kormányra.

Chamberlain fogadta Weizmann-t. Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök ma délután fogadta dr. Weizmann-t, a cionista világszövetség elnökét, aki később Malcolm MacDonald gyarmatiügyi miniszterrel jelent meg kihallgatáson. Ugy a kormányfővel, mint a gyarmatiügyi miniszterrel Weizmann dr. a palesztinai kérdést beszélt meg.

Pilsúdszky tábornagy halálának negyedik évfordulója. Varsóból jelentik: Pilsúdszky tábornagy halálának negyedik évfordulóját egész Lengyelország nagy gyászünnepségekkel illette meg. A városokban és a falvakban is a középületekre gyászlobogókat tűztek ki. A gyászünnepségek korán reggel kezdődtek. A lengyel lapok gyászkeretében jelentek meg és közlik Pilsúdszky marsali fényképét, jelentősebb műveit és szóbeszédét.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Utasítások a pénzügyi bírságok fizetésének megkönnyítéséről szóló törvény alkalmazására

A pénzügyminisztérium felhívása az érdekeltekhez

A pénzügyminisztérium újabb felhívást bocsátott ki, amelyben felhívja az érdekeltek figyelmét arra a körülményre, hogy 1939. április elsején törvény jelent meg, amely módot ad a pénzügyi bírságok kedvezményes módon való kifizetésére.

Az új törvény értelmében a pénzügyi törvények elleni kihágásokat két csoportba osztották. Az első csoportba azok a bírságok tartoznak, amelyeket 1932. január elsejéig elkövetett kihágások miatt vetettek ki, míg a második csoportba azok a bírságok tartoznak, amelyeket az 1932—1933-ban és 1933—1934-ben elkövetett kihágások miatt vetettek ki.

A fizetési feltételeket az új törvény aszerint szabályozza, hogy a kifizetés mikor történik. Azon 1932. január elsejéig elkövetett kihágások miatt kivetett bírságok, amelyeket 1939. szeptember 30-ig akarnak kifizetni 2 százalékos készpénzzel, vagy 5 százalékos állampapírral, (konszolidációs kötvényekkel, vagy adóbonokkal) egyenlíthetők ki. Ugyanezek a bírságok 1939. szeptember 30-ika után 3 százalékos készpénzzel, vagy 7 százalékos állampapírral nyerhetnek kielégítést. Az 1932—1933 és az 1933—1934-es évekből származó pénzügyi bírságok 1939. szeptember 30-ig 4 százalékos készpénzzel, vagy 10 százalékos állampapírral, míg 1939. szeptember 30-ika után 6 százalékos készpénzzel és 15 százalékos állampapírral egyenlíthetők ki. A fenti engedmények után megmaradt összegeket ki lehet egyenlíteni az állammal szembeni ugyanabból a pénzügyi évből származó követelésekkel is, még pedig nemcsak személyi követelésekkel, hanem olyanokkal is, amelyekhez átruházás útján jutottak.

A kifizetésre kerülő összegek kiszámításánál a következőképpen járnak el: Azon illetékeket és adókat, amelyeket a kihágási jegyzőkönyv felvételekor állapítottak meg, a törvény 7. és 8. szakasza alapján hajtják be és azokat egyszerű adóknak tekintik. Bírságoknak csak azokat az összegeket tekintik, amelyek meghaladják az adók; illetve illetékek összegét. A pénzügyminisztérium egyébként részletes utasításokat küldött a pénzügyigazgatóságoknak az említett összegek kiszámítására vonatkozóan. Egy példa megvilágítja majd a helyzetet: Ha valakit például autoadó-kihágásért büntettek meg és negyedévi autoadója 5 ezer lei, akkor bírságként ennek az összegnek háromszorosát kell kifizetnie. A 15 ezer leies összegből a minisztérium utasítása értelmében 5 ezer leit a hátralékos adók törlesztéséről szóló rendelkezések alapján, míg 10 ezer leit a fent ismertetett formások alapján kell kiegyenlíteni.

Azon bírságokat, amelyeket 1934. március 31-ig a vámtörvény, vagy a szesz-törvény, illetve a fogvasztási illetékek elleni kihágások miatt vetettek ki, az 1939—40-es pénzügyi év folyamán olyképpen fizethetők ki, hogy 5 százalékos készpénzben és 20 százalékos állampapírral fizetnek ki. A vámbírságok kifizetése nem közvetlenül a pénzügyigazgatóság útján történik, hanem a vonatkozó kérvényeket az illetékes vámhivatalhoz kell beadni. Az 1934. április elsejétől 1939. március 31-ig elkövetett kihágások miatt kivetett bírságok teljes egészükben készpénzzel fizetendők ki, vagy pedig úgy egyenlíthetők ki, hogy azokat ugyanabból a pénzügyi évből származó, az állam elleni követelésekkel kompenzálják.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
Font	662.40—672.70
Palesztinai font	663.09—673.40
Holland forint	75.83—77.03
Svájci frank	31.81—32.29
Francia frank	3.78—3.85
Márka	40.50—41.60
Pengő	25—27
Csehszlovákia (hivatalos)	4.68—4.77
Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai lanyhábbak, Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:	
Angol font, 20%-os kvóta	1400—1405
Angol font, 30%-os szabadkvóta	1648—1680
Angol font, 20%-os kvóta	1365—1400
Angol font, 40%-os kvóta	1050—1061
Holland forint, 30%-os szabadkvóta	187—193
Dollár, 30%-os szabadkvóta	358
Svájci frank, 30%-os szabadkvóta	80.75
Francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.60
Belgas (kliring)	59.25
Belgas, 15%-os	60
Zloty, 30%-os kvóta	67.50
Svéd korona, 30%-os kvóta	87.50

= A mezőgazdasági traktorok mentesek minden adó alól. Bucurestiből jelentik: Az autoadóadónosok adóvallomásaival kapcsolatban egyes pénzügyigazgatóságok vallomás-beadását követelték az összes traktorokra vonatkozóan is. Az érdekelteknek intervenciójára a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, melyben figyelmezteti az adókiadó közvegeket, hogy a mezőgazdasági munkálatoknál használt traktorok az autoadótörvény módosítás szerint is mentesek minden adó alól.

Utazások

leiben fizetendő részvételi programmal a

New-yorki Nemzetközi Kiállításra

Beiratkozások:

HOLLAND-AMERIKA-LINIE

ARAD, str. Maresal Averescu 2. — Telefon: 13 50
 TIMISOARA, str. Venetia 2. — Telefon: 39 89.
 BUCURESTI, Cal. Victoriei 70. Et. I. — Tel. 4-41 65

Az aradi hetipiac árai

Zöldségpiac: Zöldpaprika 5 lei drb., hegyes paprika két drb. 3 lei, óburgonya kg. 4—5 lei, uiburgonya kg. 12—14 lei, hagyma kg. 8—10 lei, zöldhagyma három kötés 2 lei, kelkáposzta drb. 6—20 lei, gomba kg. 12 lei, szárazbab kg. 10—12 lei, kalarabé drb. 1—5 lei, torma drb. 2 lei, lencse kg. 8 lei, murek egy kötés 3—4 lei, paszternák egy kötés 3—4 lei, petrezselyem egy kötés 3—4 lei, zödpetrezselyem két kötés 1 leu, hónapos retek egy kötés 2 lei, paraj kg. 6 lei, spárka kg. 30 lei, fokhagyma kg. 10 lei, savanyu káposzta 6—8 lei, fejes saláta öt darab 1 leu, levesbe való zöldség egy kötés 3 lei.

Tej- és tejtermékek: Tehéntúró kg. 14 lei, tehéntej literje 5—6 lei, savanyu juhtej literje 14 lei, teifej literje 40 lei, vaj kg. 70—80 lei, tojás drb. 1.60—1.80 lei.

Gyümölcspiac: Cseresznye kg. 30—40 lei, alma kg. 4—12 lei, dió kg. 28 lei, tisztított dió 80 lei, aszalt szilva kg. 26 lei, citrom drb. 3—5 lei.

Baromfi-piac: Tyuk párja 90—130 lei, kövér liba párja 360—440 lei, sovány liba párja 150—200 lei, csirke párja 50—80, galamb párja 18—22 lei, kövér kacsapárja 120—140 lei, sovány kacsapárja 80—140 lei.

= RÓMÁBA ÉRKEZETT CONSTANTINESCU PÉNZÜGYMINISZTER. Rómából jelentik: Mitita Constantinescu pénzügyminiszter ma reggel Rómába érkezett. Az államón Thon de Revel olasz pénzügyminiszter, valamint számos előkelő személyiség üdvözölte a román pénzügyminisztert.

Rendelkezés a gyapju értékesítéséről

A földművelésügyi minisztérium elkészült azzal a törvénytervezettel, amely a gyapju értékesítéséről intézkedik. A törvénytervezet indoklása feltünteti, hogy az elmúlt esztendőben miképpen történt a gyapju értékesítése. Négy évvel ezelőtt, 1935-ben 1,730.214 kg., 1936-ban 1,947.521 kg., 1937-ben pedig 2 millió 136.858 kg., míg 1938-ban 3,016.164 kg. gyapjút értékesítettek. Az eddigi kedvező eredményeket tekintetbe véve, szövegezték meg az új törvénytervezetet, amely a következőkben különbözik az eddigi rendszertől:

a) A különböző gyapjufajták minimális árát évente a minisztertanács állapítja meg.

b) A szövetkezeti szervezetek keretében beállott változások következtében csökkentették azon szervek számát, amelyek a gyapju értékesítésére megbízatást kapnak.

c) Mivel a gyapju értékesítése külön szakismereteket igényel, az új törvénytervezet értelmében a gyapju értékesítésével kapcsolatos kihágási jegyzőkönyveket a jövőben csak a mezőgazdasági szolgálatok főnökei és a megyei állatorvosok vehetik fel.

A gyapju értékesítése a jövőben is a mezőgazdasági szindikátusok szövetsége és a szövetségek útján történik. Azok a gyárak, amelyek gyapjút használnak fel, mindaddig nem kapnak gyapjura behozatali engedélyt, amíg nem igazolják, hogy bevásárolták a számukra előírt mennyiséget.

A mezőgazdasági szindikátusok szövetsége már javaslatot is tett a gyapju átlagárára. A javaslat szerint 80 leiben kívánják az átlagárát megszámitani. Előreláthatólag e hó végéig a kormány megállapítja a gyapju hivatalos árát.

Tisztázzuk a kérdést!

HÁZTULAJDONOS. Az Aradi Közlöny legutóbbi számában közölt tájékoztatónkkal kapcsolatos kérdésre a következőket közöljük: A háztulajdonos nem köteles a bérösszegek felvételekor az átvett összegéről nyugtát adni. Az említett kötelezettség csak arra az esetre vonatkozik, ha a bérlő a nyugtát határozottan kéri. Ebben az esetben a kiadott nyugtát bélyeggel kell ellátni és a nyugta költségét a bérlő viseli. Az tehát, ha az átvett bérösszegekről nyugtát nem ad, nem képez kihágást.

= Görögország felmondta a román—görög államegészségügyi egyezményt. A görög kormány közölte a külügyminisztériummal, hogy Görögország augusztus elsejére felmondja a román—görög államegészségügyi egyezményt. Ezzel a lépéssel mód nyílik arra, hogy új egyezmény megkötése érdekében kezdjenek tárgyalásokat. Az említett megbeszélések előreláthatólag a közeljövőben megkezdődnek. A görög piac nagy fontosságot jelent számunkra, ami abból is kitűnik, hogy 1937-ben közel 73, míg 1938-ban 131 és félmillió lei értékben szállítottunk élőállatokat Görögországba.

= Betiltják Argentínában a külföldi befolyás alatt álló politikai csoportok működését. Buenos Ayres. A délamerikai államok az utóbbi időben egyre erősebben védekeznek minden külföldi politikai befolyással szemben. Az argentinai kormány most törvényjavaslatot készített és ebben megtiltja Argentínában az összes külföldi befolyás alatt álló politikai csoportok működését. Rio de Janeiroból jelentik, hogy Müller, Braziliában élő német protestáns lelkész több társával együtt letartóztatták, mert vonakodott portugál nyelven prédikálni.

SPORT KÖZLÖNY

A legjobb összetételű Juventus játszik vasárnap a Gloria ellen Aradon

Részletes bíródelegálás

A nemzeti bajnokság mérkőzései során a bucurestii Juventus vendégszerepel vasárnap Aradon, az a csapat, amely szerdán a Venussal szemben is győzelmet is érdemelt volna. A Juventus a legjobb összetételben áll ki a Gloria ellen, a következőképpen:

Sadovski — Dragomirescu, Tatar — Petrescu, Micu, Brandabur — Oana, Korony, Praszler, Dunareanu, Naciu.

A kerületi elsőosztályu bajnokság mérkőzése közül a legérdekesebbnek a Mica—Titanus meccs ígérkezik, de nagy küzdelem várható a többi mérkőzéseken is. Két másodosztályu, két szövetségi

dij és hét ifjusági bajnoki mérkőzés egészíti ki a vasárnapi műsort, amelynek részletes bíródelegálását alább adjuk:

NEMZETI BAJNOKSÁG:

Gloria—Juventus, Gloria-pálya, 17.15 órákor, bíró: Russu Gabriel dr., határbírók: Ciorigaru és Opița.

KERÜLETI I. OSZTÁLY.

Astra—Gaiana, Astra-pálya, 10.45 órákor, bíró: Goicea, határbírók: Luțai és Cimpuliga. Tricolor—Transilvania, AMEFA-pálya, 15.45

orakor, bíró: Darázs, határbírók: Polareczky és Weinberger.

Mica—Titanus, Titanus-pálya, 16.30 órakor, bíró: Burdan, határbírók: Ardelean Ioan és Barbu, Crişana—Olimpia, Olimpia-pálya, 17.15 órakor, bíró: Husztik, határbírók: Karlich és Milan-covici.

Unirea—Hakoah, AMEFA-pálya, 17.30 órakor, bíró: Polareczky, határbírók: Cristea és Gábor. Inţelegerea—CAA, Inţelegerea-pálya, 17.30 órakor, bíró: Schneider, határbírók: Kalmár és Barta.

KERULETI II. OSZTALY:

Banatul—AMRA, Banatul-pálya, 16.30 órakor, bíró: Höhn, határbíró: Vagalau. Fortuna—Sparta, Unirea-pálya, 17.00 órakor, bíró: Czégka, határbíró: Adamovici.

SZÖVETSEGI DIJ:

Crişana—Transilvania, Olimpia-pálya, 9.30 órakor, bíró: Darázs.

Gloria—Titanus, Titanus-pálya, 14.30 órakor, bíró: Ardelean Ioan.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

Astra—Gaiana, Astra-pálya, 9.00 órakor, bíró: Macian.

Unirea—Hakoah, Unirea-pálya, 10.00 órakor, bíró: Opriţa.

SGA—Banatul, Gloria-pálya, 10.15 órakor, bíró: Chiral.

Tricolor—Transilvania, AMEFA-pálya, 14.00 órakor, bíró: Weinberger.

Fortuna—Olimpia, Olimpia-pálya, 15.15 órakor, bíró: Milancovici.

Inţelegerea—CAA, Inţelegerea-pálya, 15.30 órakor, bíró: Kalmár.

Gloria—AMEFA, Gloria-pálya, 15.30 órakor, bíró: Sasu.

Megnyílik

a futballbíró-tanfolyam Aradon

Amint az Aradi Közlöny megírta, május hó második felében új futballbírói tanfolyam nyílik meg Aradon és erre vonatkozólag már csak május 15-ig fogad el jelentkezéseket a testület titkársága. A jelentkezők kérvényeikhez a következőket kell mellékeljék:

1. Születési bizonyítvány.
2. Román állampolgársági bizonyítvány
3. Iskolai bizonyítvány (legalább 4 középiskola megkívántatik.)
4. Katonai bizonyítvány.
5. A tanfolyam díja.

A rövidesen meginduló tanfolyamon aktív futballjátékosok, katonatisztek kivételével bárki részt vehet, aki a katonai szolgálatának eleget tett, de 30-ik életévét még nem töltötte be.

Az angol—olasz mérkőzés

felé irányul a labdarúgó sport híveinek figyelme és szombaton délután a milánói San Siro stadionban a következő összeállításban áll fel egymással a két legjobb futball-nemzet válogatott labdarúgó csapaja:

Anglia: Woodley — Morris, Hapgood — Wilfingham, Cullis, Mercer — Matthews, Hall, Lawton, Goulden, Smith.

Olaszország: Olivieri — Foni, Rava — Depet-rini, Andreolo, Locatelli — Biavati, Serantoni, Piola, Meazza, Colaussi.

O Csak szombat délig lehet jelentkezni az AMEFA különvonataira. Mint ismeretes, az AMEFA különvonatot indít a vasárnapi Chinezul elleni mérkőzésre, amely iránt pártatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az olcsó utazás díja oda-vissza 99.— lei és az előjegyzéseket szombat déli 12 óráig fogadják el az AMEFA-irodában, Markovits Sándor szállítócégnél és a Bakács-féle fehérnemű-üzletben.

O Albu megsérült. A Venus többszörös válogatott háttérjátékosa a Juventus elleni mérkőzésen órával történt összecsapás alkalmával rugást kapott az arcára, de végigjárta a mérkőzést. A mérkőzés utáni orvosi vizsgálat megállapította, hogy Albu sérülése sokkal súlyosabb, mintsem azt első pillanatban vélmi lehetett és vasárnapi játéka bizonytalanná vált a Victoria elleni mérkőzésen.

O Gallnérné tenisziskere Budapesten. Gallnérné Aszlán Baba, az aradi származású kitűnő tenisziátékos Budapesten a BEAC versenyen átütő erejű sikert ért el: a női egyes elődöntőjében legyőzte Baumgarten Magdát, az egykori sokszoros magyar bajnoknőt 1:6, 7:5, 6:3 arányban. A döntőben Gallnérné Bárdiával került szembe és itt 6:1, 6:2 arányban vezetett.

O Capusan Brassóban telepedett el, ahol a vasútnál kapott állást. A Victoria balszélsője az ACFR-hez kéri majd átigazolását.

O Ujpesten játszik a Bocskai és az Ujpest. Az Ujpest és a Bocskai vezetősége között megegyezés jött létre a vasárnapi mérkőzés pályaválasztói jogának átengedésével kapcsolatban és ilyenformán a Bocskai a pályaválasztói jogot átengedte ellenfelének, amely az ujpesti stadionban rendezi meg a mérkőzést.

O Uj uszóvilágrekord az 500 méteres melluszásban. A németországi Solingenben tartott uszóversenyen Artur Henna német uszó az 500 méteres melluszásban 7 perc 13 mp-el világrekordot állított fel. A régi rekordot az amerikai Joe Higgins tartotta 7 perc 18.8 mp.-cel.

Befejeződnek az aradi katolikus lelkigyakorlatok

Ma, szombaton ötven új tagot avatnak a Mária kongregációk

Az aradi Minorita Kulturház kápolnává átalakított nagytermében szombat reggel fejeződnek be a lelkigyakorlatok és ekkor mondja el a lelkigyakorlatokat lezáró utolsó szentbeszédét Szalay Mátyás dr., a kiváló erdélyi papköltő. A szentbeszéd után a lelkigyakorlatok résztvevői közös szentáldozásra járulnak, amely ugyancsak a kápolnában folyik le. Ugyancsak szombaton este hét órakor folyik le a Mária kongregációk felavatási ünnepsége, amelynek alkalmával közel ötven új tagot avatnak fel a négy aradi Mária kongregációban. A már felavatott tagok ugyanekkor megújítják fogadalmukat. Az ünnepségen közreműködik a zárda leánygimnáziumának énekkara Bornyász Castilla nővér zenetanárnő vezetésével. A felavatási szertartást Lakatos Ottó dr. plébános, szentszéki tanácsos végzi.

Gondolt
reá, hogy

NAP

M U L V A
LESZ
AZ ÁLLAMI
SORSJÁTÉK
III.
OSZTÁLYÁNAK
A HUZÁSA?

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, MÁJUS 13.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: A Straja Tarij órája. 18.15: A Munca si Voe Buna órája. 19.17: Felolvasás lemezzel. 19.30: A Dumitrescu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.10: Felolvasás. 20.25: Karének. 21: Üzenetek. 21.15: Táncczene. 22: Hírek. 22.15: Keringőlemez. 23: Hírek. 23.15: Román gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek, Gramofon. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17: Bábsház. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: A rádió szalonzenekara. 19.15: „A szelmalmok tája”. Felolvasás. 19.45: Magyar nóták. 20.15: Hírek. 20.45: „Rang és mód”. Szín. mű. 22.40: Hírek. 23: Táncclemezek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Operaházi Zenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.30: Magyar írók kávéházi kistükre. Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Hanglemezek. 22: Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál. 23.05: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 17.45: Népies zene. 18: Szaxofonverseny. 18: Sztojadinovic Mila énekel. 19.20: Lemezek. 21: Közvetítés. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene.

Legújabb jelentéseink:

Nyílt tengeren megállásra kényszerült az Empress of Australia

Sűrű ködbe került, de később ismét rendes sebességgel folytathatta útját az angol királyi párt szállító gőzös

London. Az Empress of Australia gőzös, amelynek fedélzetén az angol királyi pár utazik, sűrű ködbe került, amely megállásra kényszerítette útjában. A gőzösnek a nyílt tengeren mintegy husz óra hosszát kellett egy helyben mozdulatlanul állnia, majd amikor kissé oszladozni kezdett a köd, lassu menetben folytathatta csupán tovább útját, de azután ismét kénytelen volt megállni. A

hőmérséklet nagymérvű zuhanásáról megállapították, hogy a tengeráram nagyobb jég hegyeket hoz magával.

A Reuter iroda tudósítója később arról számol be az angol királyi pár hajójának fedélzetéről, hogy miután a köd eloszlott az Empress of Australia ismét a rendes sebességgel halad kitűzött célja felé.

Tokió felajánlotta közvetítését Berlin és Varsó között

Olaszország beleegyezésével történt meg az érdekes diplomáciai lépés

Varsóból jelentik: A Pat-iroda jelenti, hogy azután az erőszakoskodás után, amelyet egy lengyel állomásnök ellen követtek el, valamint azután, hogy petárdát dobtak egy lengyel vámhivatalban, a danzigi lengyel főbiztos tiltakozását fejezte ki a szabadváros vezetőihez. A danzigi szenátus sajnálatát fejezte ki a történetek fölött és intézkedéseket tett az ügyben.

Tokióból jelentik: A japán kormány közölte Var-

sóval és Berlinnel, hogy szívesen hajlandó közvetítő szolgálatait felajánlani. Az Asahi című lap szerint az ajánlatot már néhány nappal ezelőtt tették meg Olaszország beleegyezésével.

Danzig. A rendőrség letartóztatta az Englez Picture Post című angol lap Darwoll nevű munkájsát, aki azon a címen érkezett Danzigba, hogy a város közép-kori részéről fényképfelvételeket készítsen. (R.)

Gépipari termékekért kőolajat szállít Románia Olaszországnak

Milita Constantinescu pénzügyminiszter eredményes római tárgyalás során kihallgatáson jelemt meg Mussolini miniszterelnöknel

Róma. Constantinescu román pénzügyminiszter péntek délelőtt megjelent a Palazzo Venezian, ahol Mussolini miniszterelnök hosszabb kihallgatáson fogadta. Ezt megelőzően Constantinescu külügyminiszter Ciano gróf olasz külügyminiszterrel is beható megbeszélést folytatott.

A bucarestii lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak a pénzügyminiszter római látogatásának. A Curentul Constantinescu miniszter római tanácskozásával kapcsolatosan ezeket írja:

„Eljött az ideje annak, hogy felszámoljunk a multtal és a multban elkövetett hibákkal. Öfelsege a király által 1938. februárjában kihirdetett alkotmányunk módot nyújt arra, hogy feltámasszuk azt a régi barátságot, amely Olaszországot és Romániát azelőtt összefűzte.”

Bucurestii gazdasági körök szerint lehetséges, hogy Olaszország és Románia között a pénzügyminiszter látogatása alapján kereskedelmi jellegű megállapodás jön létre Olaszor-

szágba irányuló petroleum szállítások ügyében.

Constantinescu pénzügyminiszter különben 5 óra hosszát tanácskozott Guarneri és Lentini olasz miniszterekkel. Arról volt szó, hogy az olasz gépipar termékeinek és az autók kivitelét növeljék Románia felé és Románia ennek ellenében petroleumot adjon Olaszországnak.

Japán csapatok megszállták az amoyi nemzetközi koncessziós-területeket

Páris. A Havas iroda jelentése szerint japán csapatok szálltak partra Amoyban, a koncessziós területen azzal a kifogással, hogy a rendet kell helyreállítaniok, miután japánellenes kilengések voltak észlelhetők. Japán tengerészgyalogság partraszállt Kulangsu szigetén, amely a nemzetközi engedélyes területhez tartozik és véglegesen elfoglalta a Fukien tartomány legfontosabb kikötőjét, amelyet a japánok egy év óta megszállva tartottak.

Tokio. Craig angol nagykövet erősen tiltakozott Arita külügyminiszternél Csung King város bombázása ellen. A nagykövet bejelentette, hogy Archibald Kerr nagykövet csak csodálatos véletlen folytán menekült meg akkor, amikor az angol konzulátus épületére négy bomba zuhant és robbant fel. A konzulátus épülete körül egyetlen kínai légelhárító ágyú sem volt felállítva és ennek ellenére az angol nagykövetség tagjai halálos veszélyben forogtak.

Menekülteket telepítenek le Brit-Guyanába

London. Az alsóházban Chamberlain miniszterelnök Williams képviselő kérdésére kijelentette, hogy a kormány örömmel üdvözlö a brit-guyanai kivándorlási lehetőségeket tanulmányozó bizottság jelentését, amely kísérleti telepítéseket javasolt Guyanára.

Az angol kormány kész messzemenő támogatást nyújtani minden telepítési akcióhoz, amelyet a menekültügyi szervezetek elhatároznak és a letelepítésre alkalmas területeket szívesen bérbeadja. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a telepítések idén ősszel már megkezdődnek.

Jeruzsálem. Palesztinai zsidó körökben nem fogadták lelkesedéssel a zsidó kivándorlók Brit Guyanára való letelepítésének híreit.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Perfekt főzőnő urházhhoz ajánkozik, vidékre is megy. Nem mindenes! Str. Sf. Gheorghe 35. 2173

LAKÁS

Ujnan festett háromszobás, modern lakás azonnal kiadó. Str. Bolintineanu 4. Bővebbet: Baumann, Bul. Reg. Ferdinand, 42. 2012

3-4 szobás villát, vagy földszinti lakást keresek teljes komforttal, lehetőleg garázzsal, június vagy július 1-re. Cim a kiadóban.

Háromszobás, fürdőszobás lakás magánházból azonnal, vagy elsejére kiadó, ugyanott butorozott szoba. Str. Veliciu 20. 2164

Négyszobás, összkomfortos urilakás augusztus 1-re, esetleg előbbre is kiadó. Str. Mărășesti 4. 1999

Központban kétszobás, fürdőszobás garconlakás augusztus 1-re kiadó. Bővebbet: Szalai ügyvédnél. 2124

Két egymásba nyíló szoba butorozva, vagy üresen kiadó. Jelige: „Szinház mellett”. 2167

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen **hentes és fűszerüzletnek alkalmas szép, nagy üzlethelyiség.** Cim a kiadóban.

Klubbnak, irodának, műhelynek alkalmas, 6 szobás földszintes helyiség azonnalra **kiadó.** Biv. Dragalina 26.

INGATLAN

Eladó sarokház hely a Boulevardul Carolon, volt Patria-telep. Érdeklődni: Boulevardul Carol 35. iroda. 2137

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 400 akó tölgy hordó-donga és tölgy-rönk, Cooperativa „Valea Deznei” din Dezna. 2165

Tükör, 8 mm. belga, 80x160, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2170

Szepessy gyermekkoszl. kivételesen szép. lei 2700.— P. Luptei 3. 2169

TISZTA, MOSOTT RONGYOT megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek modern, új konyhaberendezés, amerikai írósztal, rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen megbízónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervizet, antik ékszereket, szőnyegeket és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcsonöket közvetlenül a temesvári zálogházba, előlegel nyulunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláját megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet. Fischer Előpárló.

Egy portabli írógép sürgősen eladó.

Eladó úribirtok

100 kat. hold legiobb termőföld az aradi vasuti állomástól 3 km. távolságra, országút mentén, lakóházzal, gazdaság épülettel, emeletes magtárral, holt földszerelessel együtt eladó.

Egyedüli megbízott:

Haász ingatlaniroda

Arad, Eminescu-ucca 20-22.